

Temadag om store varmepumper i fjernvarmen

**Sig Varmeværk
John Elmertoft
29/1-2018**

Sig Varmeværk

- Sig Varmeværk har en bestyrelse, men ingen ansatte
- Sig Varmeværk har lavet en aftale med DIN Forsyning om at drive værket

NØGLETAL FOR SIG VARMEVÆRK

Varmeproduktion af værk i alt.....	6.400 MWh
Sol.....	22 %
Naturgaskedel og -motor.....	16 %
Varmepumpeanlæg.....	62 %
Målerø.....	300 stk.

Luft-vand varmepumpe

DET TEKNISKE ANLÆG

Anlægget er et 2-trins varmepumpeanlæg, hvor 2 stk. varmepumper er koblet i serie.

Varmepumpeleverandør: Johnson Controls.

Stempelkompressor: fabrikat Sabroe.

Kølemiddel: R717 ammoniak.

Endvidere 2 stk. energioptagere til at trække energien ud af udeluften.

Luft-vand varmepumpe

Energiptagerne

Økonomi (budget)

Investering

Nøgletallene for investeringen ses herunder:

Ny bygning og anlægsarbejde	0,6 mio. kr.
Varmepumpe/udeluftkølere	3,2 mio. kr.
Rør- og smedearbejde	1,1 mio. kr.
El installationer	0,7 mio. kr.
El tilslutning (netselskab)	0,4 mio. kr.
SRO mm.	0,2 mio. kr.
<hr/> Total	<hr/> 6,2 mio. kr.

Økonomi (budget)

Varmepumpe på luft - 840 kW		
Investering	6 200 000	kr.
Årligt antal driftstimer	4800	timer
Årlig varmeproduktion	3946	MWh
Driftsbespargelse pr. MWh	194	kr./MWh
Driftsbespargelse	765 524	kr./år
Tilskud fra Energistyrelsen	1 233 000	kr.
Værdi af energibesparelse	1 000 000	kr.
Investering efter tilskud og energibesparelse	3 967 000	kr.
Samlet årlig driftsbespargelse	765 524	kr./år
Simpel tilbagebetalingstid	5,2	år
Intern rente over 15 år	17,6	%

Design

DESIGNPUNKT

Gennemsnitsdata for marts måned er brugt som designpunkt.

Udetemperatur	1,7 °C
Returtemperatur.....	34 °C
Fremløbstemperatur ab værk.....	70 °C
Fremløbstemperatur ab varmepumpe	60 °C
Samlet varme	836 kW
Samlet el	239 kW
COP	3,50

Samlet kapacitet på de 2 stk. energioptagere er 618 kW i designpunktet.

ØVRIGE DESIGNDATA

Max. fremløbstemperatur .....

65 °C

Ved udetemperatur = -1,0 °C (februar):

Fremløbstemperatur ab varmepumpe	56 °C
Varmeydelse	798 kW
COP	3,49

Ved udetemperatur = 16,4 °C (juli):

Fremløbstemperatur ab varmepumpe	60 °C
Varmeydelse	1.223 kW
COP	4,17

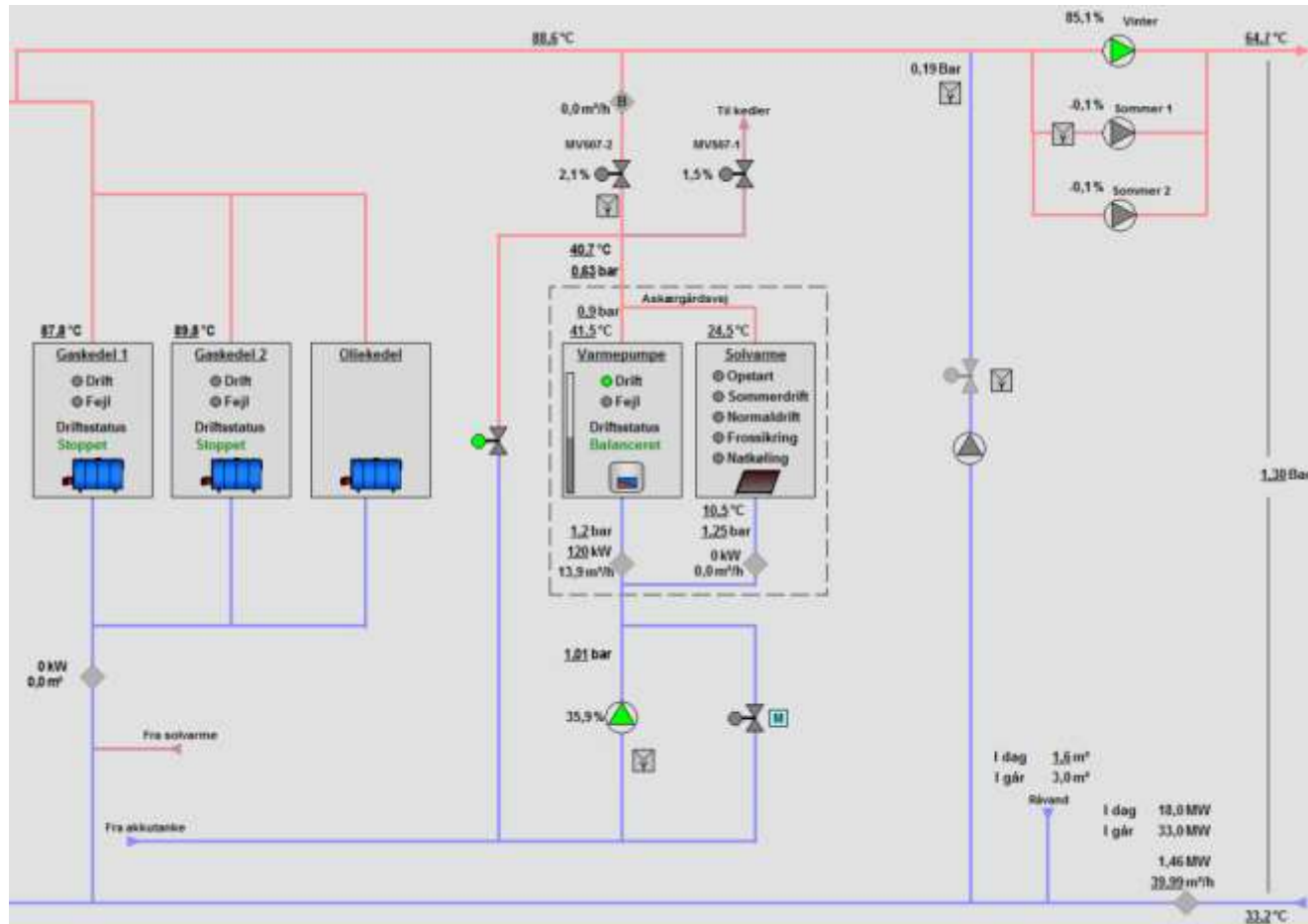
OBS! De angivne COP er for varmepumpen ex
hjelpeudstyr (ca. + 10% elforbrug!!)

Driftsstrategi

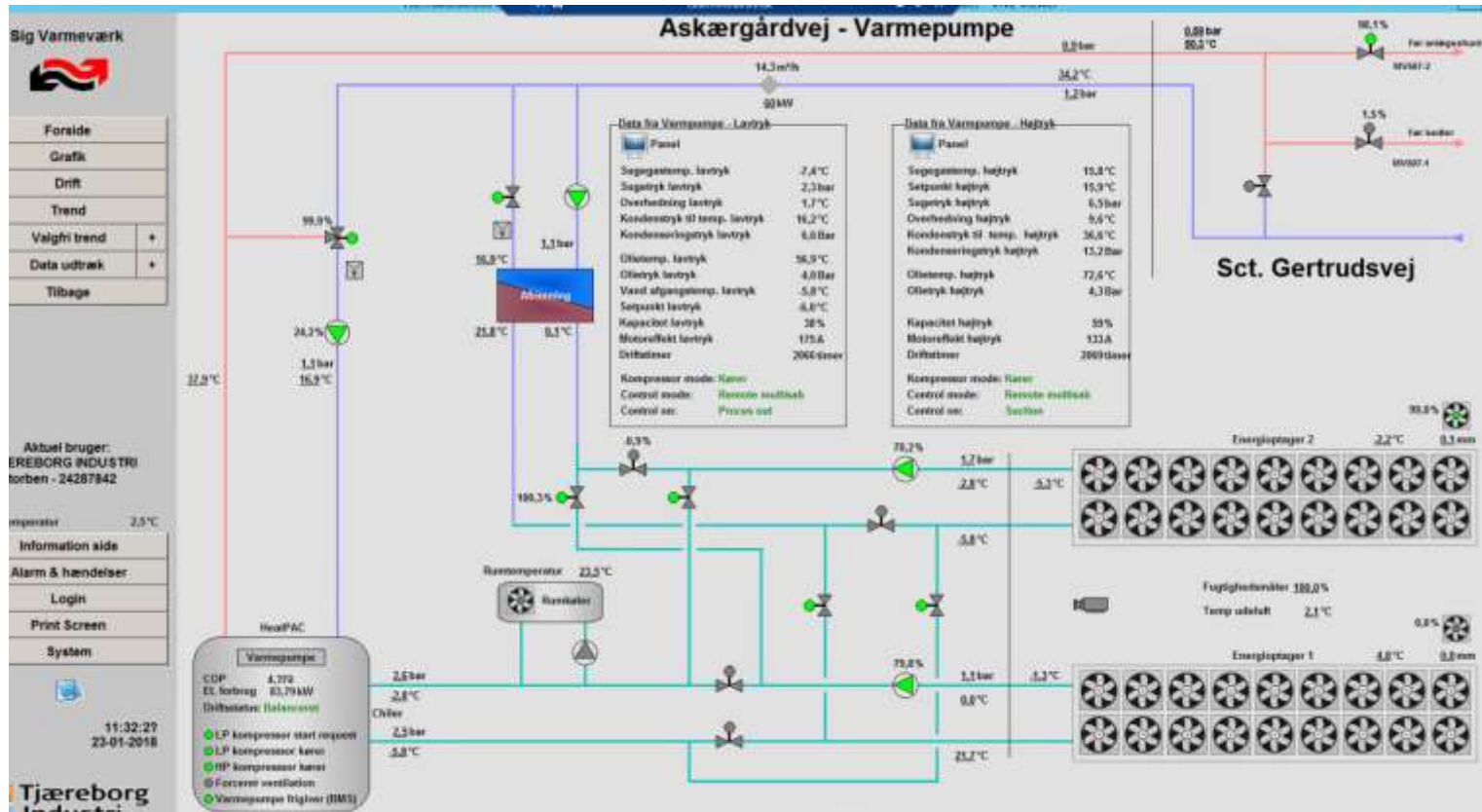
- Solvarme har 1. prioritet
- Gasmotor har 2. prioritet ved høje elpriser
- Når varmepumpen kan leverer døgnets varmeforbrug, er fremløbstemperaturen pt. 65 °C fra pumpen, svarende til temperatur af værk
- Når varmepumpen ikke kan leverer døgnets forbrug, reduceret temperaturen fra pumpen, og der boostes med gaskedlen (evt. akkumuleringstanken)
- Når COP når marginalpunktet overfor gaskedlen, overtager gaskedlen

- I vores styring kan vi vælge vores COP som pumpen styrer efter

- Sig Varmeværk har valgt en fast el-pris kontrakt

Sammenkobling af VP / gaskedel

Afrimning af energioptagerne

Afrimning af energioptagerne

Live visning **Afspilning** Picture Konfigurering kamera

Kanalnr.: 1 Status: 1Hastighed

Se 31 7 14 21 28 4

In 1

07:00 08:00 09:00 10:00 2018-01-23 10:58:55 11:00 12:00 13:00 14:00 15:00

The image shows a video player interface. The main video frame displays a solar collector array with a metal frame and glass panels. The ground in the background is covered with snow. The player has a control bar at the bottom with a timeline showing the current time as 10:58:55 on 2018-01-23. The interface includes navigation buttons like play, pause, and volume, and a sidebar on the right with a search function and a list of items.

Afrimning af energioptagerne

Live visning **Afspilning** Picture Konfigurering kat

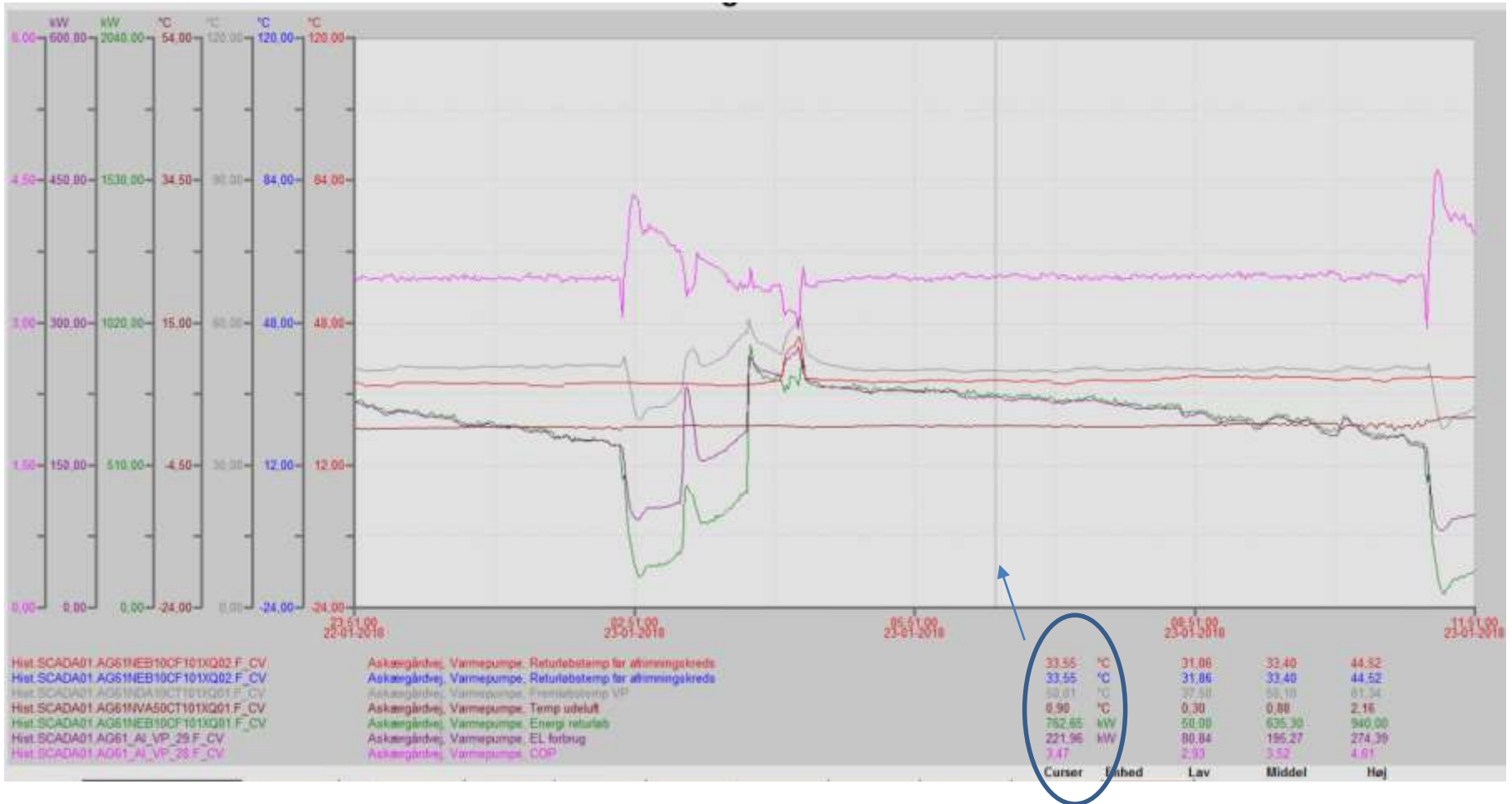
Kanalnr.: 1 Status: 1Hastighed

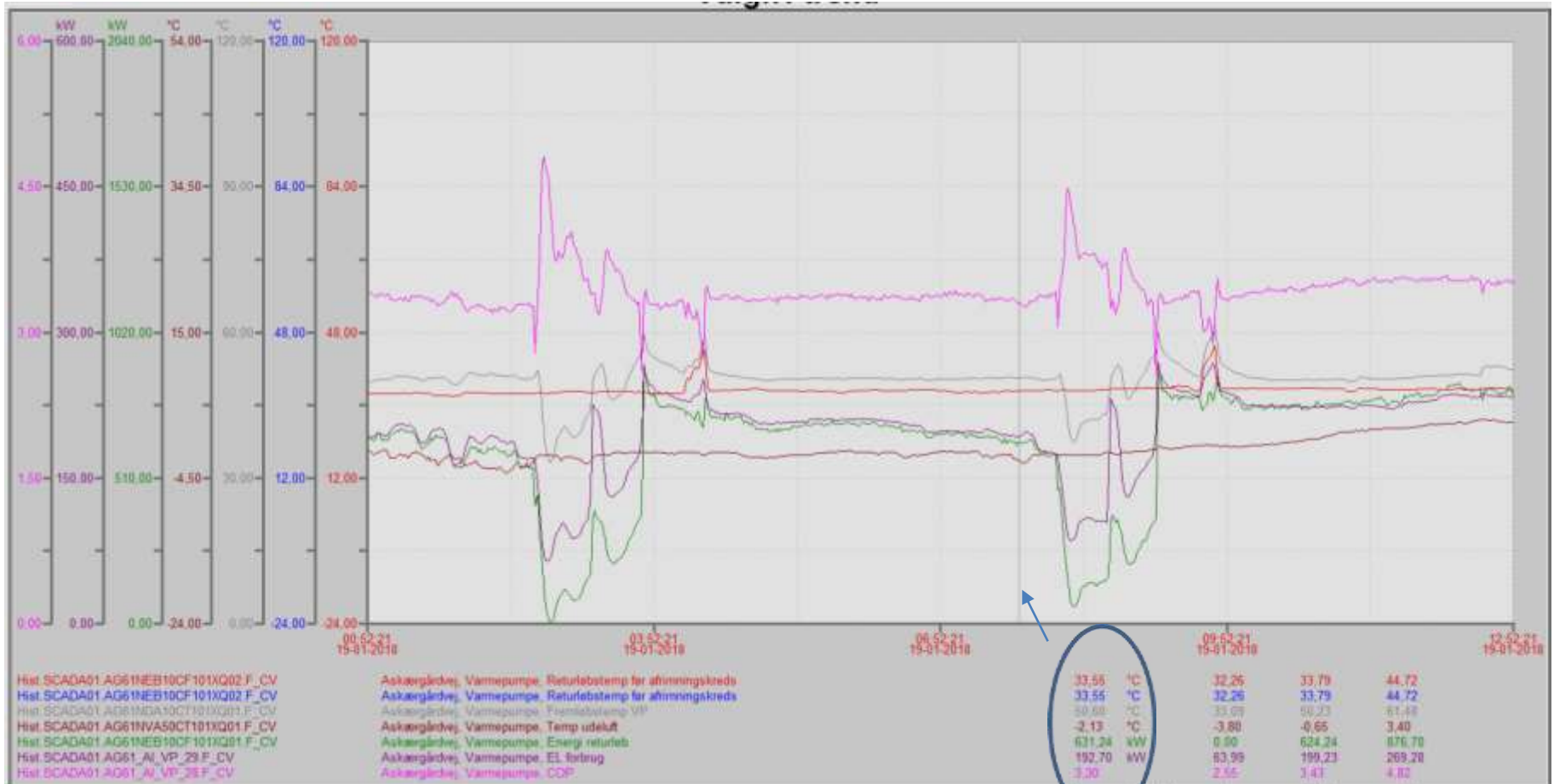
00 08:00 09:00 10:00 11:00 2018-01-23 11:32:15 12:00 13:00 14:00 15:00

The video player displays a live stream of an industrial facility. The main view shows a large, dark metal structure with a prominent 'X' shape, likely a support for solar collectors. The ground is covered in snow, and the sky is overcast. The player interface includes a top navigation bar with 'Live visning', 'Afspilning' (highlighted), 'Picture', and 'Konfigurering'. Below the video, there is a control bar with play/pause, stop, and navigation buttons, and a timeline at the bottom showing the current time as 11:32:15 on 2018-01-23.

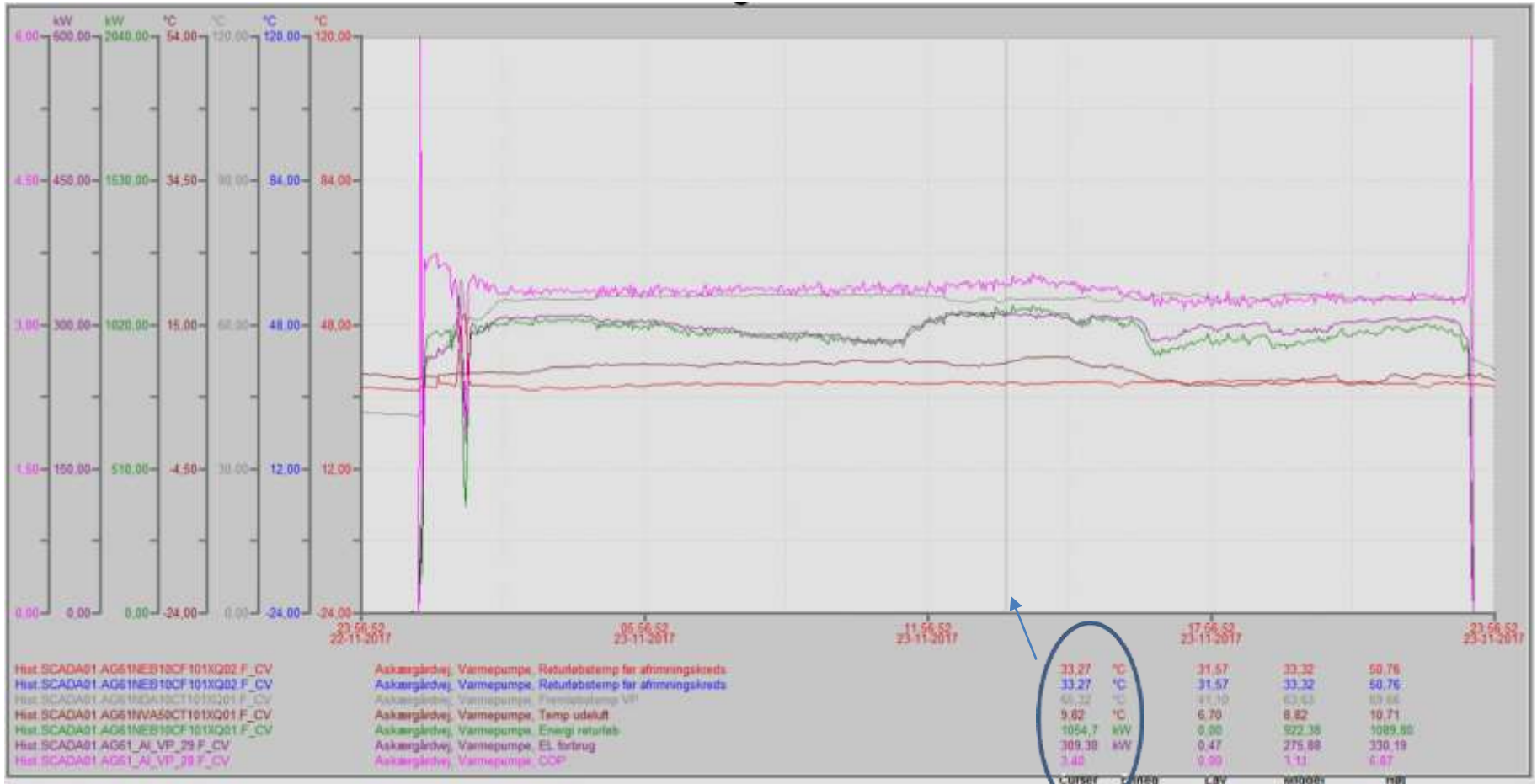
Trendkurve

Trendkurve

Trendkurve

Udestående

- Johnson Control og Tjæreborg Industri arbejder på at optimerer anlægget, forventer en 5-8% forbedret COP
- Optimering af afrimningen af energioptagerne
- Mere driftserfaring
- Beregning af marginal COP for pumpen i forhold til kedlen, evt. i vores PBA indmelding
- Yderligere reduktion af fremløbstemperatur ab. Værk, pt. 62-65 °C

Læring

- Få oplyst hele systemets COP af sælger, de angivne COP i dette projekt er uden drift af energioptagere og pumper, ca. 25 kW - dvs. + ca. 10% af elforbruget
- Vi var blevet lovet en fremløbstemperatur fra varmepumpen på 60 °C, den kan køre med 65 °C

Link til flyer

<https://www.tji.dk/wp-content/uploads/2017/12/Sig-Varmeværk-varmepumpe-brochure.pdf>

VARMEPUMPE-ANLÆG

Sig Varmeværk har udviklet en stor del af den naturgasfrie varmevarmeproduktion med et stort antal vindturbiner som strømkilde.

BAGGRUND
Varmepumpeprojektet hos Sig Varmeværk er et af de 10 Varmepumpeprojekter, der har modtaget midler fra Energivindens demonstrationsprogram for store varmepumper. Teknologien er på 1.223.000 kWh.

Varmepumpeprojektet er et led i et større projekt i form af et vind- og sol-baseret varmepumpeanlæg, hvor det samlede projekt er på 1.223.000 kWh. Fra politisk side er tanken, at man på en effektiv måde opnår vindturbin-baseret strømproduktion til fjernvarme.

DET TEKNISKE ANLÆG
Anlægget er et 2-fas varmepumpeanlæg, hvor 2 stk. varmepumper er koblet i serie. Varmepumpeleverandør: Jätekraft Cogen. Størrelse: RTD 2000kW. Indbydere: 2 stk. energiselskaber til at trække energien ud af udvalgte.

DESIGNPUNKT
Generalsbetingelser for nært måltid er brugt som designpunkt.

Udeberingning	17 °C
Returberingning	34 °C
Fremfrysningstemperatur af værk	30 °C
Fremfrysningstemperatur af varmepumpe	60 °C
Samlet varme	826 kWh
Samlet el	239 kWh
CO ₂	3,30

Samlet kapacitet på de 2 stk. varmepumper er 618 kW i designpunktet.

ØVRIGE DESIGNDATA

Min. fremfrysningstemperatur	65 °C
Ved udeberingning + 1,0 °C (fremfrysning)	56 °C
Fremfrysningstemperatur af varmepumpe	100 kWh
Varmeforbrug	3,00
Ved udeberingning + 18,4 °C (luft)	60 °C
Fremfrysningstemperatur af varmepumpe	1,023 kWh
Varmeforbrug	4,17

Som noget helt nyt for store varmepumper, så bruges udvalgte vindturbiner som strømkilde - en teknologisk løsning, som er blevet testet i laboratorier, som har været brugt til fjernvarme.

Sig Varmeværk: Sct. Gertrudsvej 08, Sig
6850 Vindø
Anlægsadresse: Aokangårdsvej 15, Sig
8800 Vindø

Spørgsmål?